

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quantis donis Deus perfectos repleat. Cap. xxxj.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

Apoc. 21.

Apoc. 21.

Matt. 25.

Bern. ser.
4. in Psal.
Qui habi-
tat.

Rom. 5.

Exod. 33.

Aug. 99.
in Exod.
9. 154. &
2. de Tri-
nit.

1. Reg. 7.

perfectissima, cuius proprium est, ut inæqualitatem civitum, & varios dignitatis gradus habeat. Ideoque vocatur civitas: & Ioannes inquit: Vidi civitatem sanctam Ierusalem novam descendentem de cælo. Et iterum, civitas in quadro posita est, & tãta est eius longitudo, quanta & latitudo:] quia videlicet pro more civitatis debet diversitate graduum, dignitatumque constare. Illis itaque qui ad eximiam gloriam, verbi gratia, Apostolorum, aut Martyrum, aut Doctorum vocati, & electi non sunt, meritò gratia huic gloriæ, aut statui debita denegatur, ut pro qualitate vocationis, pèsium auxiliorum divinatorum gratias recipiant. In quo Dominus non tantum suæ providentiæ consulit, sed etiam electorum infirmitati condescendit, ne supra quod imbecillitas carnis suffert, onerati, bonorum sibi datorum grauitati succumbant. Hinc dantur vni quinq; talenta, alij verò duo, alij verò vnum, & vnicuique secundum propriam virtutem,] ne talentorum copia supra id, quod valet, prægrauatus, aliquid otiosum habeat, & regis talenta patientis indignationem incurrat. Quare Bernardus optimè ait: Quid est, quod incessanter orantes, & supplicantes, non possumus ad eam, quam desideramus, gratiæ abundantiam peruenire? Putatis, quia auarus, aut inops factus est Deus, impotens aut inexorabilis? Absit hoc; prorsus absit; Sed ipse cognouit figmentum nostrum, & scapulis suis obumbrat nobis. Non tamen à petitione propterea cessandum est, quia etsi non dat ad fatietatem, dat tamen ad sustentationem: & si cauet nobis à seruire nimio, tamen fouet nos tamquam mater calore suo. Hoc enim est, quod diximus, sub scapulis eius nobis præstari, ut tamquam pulli in calore materni corporis foueamur, ne foris vagantes moriamur, refrigerente nimirum charitate, quæ non diffunditur in nobis, nisi per Spiritum sanctum, qui datur nobis.] Prospicit ergo Dominus sanctorum suorum infirmitati, dum vel eorum conatus impedit, vel orationibus abnuit, atque adeò siue concedat, quod orant, siue differat, siue omnino neget, cum id ob ipsorum bonum faciat, semper erga illos beneficus ac largus inuenitur. Ut verò huius eximij amoris significatione edat, si postulata non tribuit iusto, quia non expedit, at aliquid, quod decens & proficuum ei erit, amantissimè donat. Vnde Moyse postulanti; ostende mihi faciem tuam: respondit Dominus: Non poteris videre faciem meam, non enim videbit me homo & viuet. Videbis posteriora mea, faciem autem meam videre non poteris.] Quibus verbis, & aliud pretiosum donum loco doni postulati substituit, & illa suprema maiestas, quare serui fidelissimi petitioni non annuat, quasi rationem assignat. Faciem quidem diuinitatis meæ, ait, non videbis modò, quia lege sancitum est, ne quis in carne mortali degens, & adhuc viam carpens in viæ finem; scilicet in meam diuinam naturam, oculos mentis intendat suos. At ut aliquid assequaris, & visione meæ imaginis consoleris, posteriora mea, id est, hominè à filio meo nouissimis temporibus suscipiendum videbis. Ita Augustinus interpretatur, & simul creatoris nostri liberalitatem declarat, qui more boni patris filiis suis, si non omnia quæ cupiunt, elargitur, at veluti donum distribuens, & meliorem partem cælo reseruans, aliquid, quo eorum cupiditati satisfaciat, misericorditer tribuit. Nec tamen putandum est, desideria sanctorum effectu ac opere orbata fuisse inutilia, absit hoc. Sed vtilissima sunt, quæ licet à cione frustrata, suo præmio, & quidem magno non carebunt. In cuius signum Dauid cupiens ædificare domum Domino, nec tamen ædificans, in mercedem sui desiderij audit: Prædicatque

tibi Dominus, quòd domum faciat tibi Dominus:] id est, amplissima posteritate multiplicet. Cupiamus ergo perfecta, petamus magna, postulemus excelsa, quia (si veram iustitiam sectati fuerimus) nequaquam oratio nostra vacua in sinum nostrum reuertetur, sed prosperabitur & faciet, ad quæcunque miserimus illa.

Quantis donis Deus perfectos
repleat.

CAPVT XXXI.

OMINES perfectos, multa & magna orationibus impetrare, ex alio capite percipi potest; ex donis scilicet, quibus repleti sunt. Cum enim hæc dona (quorum aliqua statim referemus) nec natura nec humana industria donauerit, sed largitas diuina concesserit, fit, ea orationibus à iustis peti, & lacrymis ac gemitibus postulari. Nam licet ea sit liberalitas Dei, ut nonnumquam nobis, nec petentibus, nec desiderantibus ingerat dona sua, tamen ordinariè id in donorum distributione seruat, ut priusquam ea nobis conferat, ad orandum & postulandum impellat. Quòd si hoc ab omnibus quaerit, ut rogetur, antequam sua dona profundat, maximè id exquiret à sanctis, quos vult nobilissima ratione ditare. Ea autem est, ut ipsi ad spiritualium donorum acquisitionem aliquid faciant, & se ad ea promerenda orando, efflagitando, & gemitus promendo, disponant. Eis in libro Psalmorum dicitur: Spera in Domino, & fac bonitatem, & inhabita terram, & pascere in diuitiis eius. Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. Reuela Domino viam tuam, & spera in eo, & ipse faciet.] Illi sperant in Domino, & non in seipsis, nec in multitudine diuitiarum suarum, & faciunt bonitatem assidue, & quasi ex consuetudine (quod perfectorum est) & habitant eam viuentium terram (vitam perfectam intellige) quæ non tribulos, & spinas germinat, sed flores, & lilia producit. Huius diuitiis ad suauitatem & saturitatem pascuntur, quia virtutum dulcedine perfruuntur, & bonorum operum ex illis promanantium copia satiantur. Ita viuunt, ut non in sæculo, nec in rebus perituris, sed in Domino delectentur, & tunc iuxta desideria & petitiones suas, assequuntur à Domino, quicquid impetrare gestiunt. Inducunt ipsi Domino viam suam, ac vitæ suæ rationem aperiunt, non ut sciat, qui omnia nouit; sed ut illi ostendendo necessitatem suam, desideria sua, & affectus accendant; & Dominus facit quod ipsi fieri volunt, quia si iusti largi sunt in petendo, qui tribuit affluenter, & non improperat, largior, & profusior est in donando. Ita igitur donat iustis opes cælestes, ut prius donerandi facultatem. Ita effert illos ad imitationem Angelicæ vitæ, ut prius velit rogari, & precibus ac lacrymis excitari. Quod adeò verum est, ut etiam Virgo Beatissima, quæ ab Angelo gratia plena vocata est, tantam gratia plenitudinem non sine oratione receperit, nec sine lacrymis impetraverit. Nec id sine magno testimonio proferimus. Sanctus enim Bonauentura egregius Ecclesiæ Doctor refert, Deiparam Virginem in quadam reuelatione beatæ Elizabethæ ista verba dixisse. Filia tu credis, quòd omnem gratiam, quam habui, habuerim sine labore, sed non est ita: imò dico tibi, quòd nullam gratiam, donum, vel virtutem habui à Deo sine magno labore, continua oratione, ardenti desiderio, profunda deuotione, multis lacrymis, & multa afflictione: dicendo, cogitando

Psal. 36.

Bonau. in
medi. vi-
re Chri-
sti. c. 3.

semper

semper placita sibi, sicut sciebam, & poteram, excepta sanctificationis gratia, qua sanctificata fui in utero matris. Si hæc ita sunt, videamus quæ donata sint sanctis, & inde videbimus quantum eorum orationes valeant, & quam magnam copiam bonorum obtineant.

Deus, quæ Dominus sanctis & electis impertit, bipartita sunt, quædam ipsorum profectum, quædam verò ipsorum ornatum, ac splendorem, necnon & Ecclesiæ utilitatem respiciunt. Quorum Laurentius Iustinianus, ex Gregorio desumens, his verbis mentionem fecit. Duo esse spiritualium donorum genera, quæ fidelibus suis, & amicis charissimis Dominus largiri consuevit, sanctarum erudimur testimonio Scripturarum; quorum alterum ad decorem, alterum verò pro recipientium utilitate impenditur. Priora quippe dona, quæ impertiuntur ad ornatum, persuadent intuentibus, & intelligentibus, hominem esse sanctum, spiritualibus muneribus plenum. Deo dilectum, & cum eo intima charitate coniunctum; posteriora verò sanctum sui efficiunt possessorem, proprio acceptissimum conditori, meritique cælestibus valde locupletem, tamen non sit semper hominibus notum. His omnibus donis viros perfectos Dominus replet, atque nobilitat: quod ipse magna verborum attestazione promisit, dicens: Beatus ille seruus, quem cum venerit Dominus, inuenerit ita facientem. Verè dico vobis, quoniam supra omnia, quæ possidet, constituet illum. Seruus ita faciens, sicut præcipit Dominus, est seruus fidelis, qui somniam ignauiæ discit, qui super se & supra sibi commissa vigilat, qui mortificatione præcinctus, & lucernas bonorum operum manibus tenens, omnium Iudicem patienter expectat. Hunc Dominus super omnia sua bona constituit, cum ei omnia dona, tum ad vitam immortalem, tum ad vitam mortalem; tum ad suam pulchritudinem, tum (si opus fuerit) ad aliorum vsum utilitatemque concedit. Ideoque Paulus vocatur vas electum à Domino (quod nomen cæteris perfectis conuenit) quia tamquam vas pretiosissimum præelectum est, ut thesauros cælestes in hæc duo genera donorum partitos, in suo corde recondat. Vas, inquit, electionis est mihi iste, ut portet nomen meum coram gentibus, & regibus, & filiis Israel. Vas, inquam, electionis, quod primò sibi, deinde aliis abundet: quod primùm cognoscat & amet Deum, & postea eius nomen, ipsiusque notitiam & amorem in alios effundat. Ita sancti sunt vasa electionis, ut vtraque Dei dona contineant. Dona quidem sanctificationis, quibus ipsi sint sancti, ac Deo amabiles; & dona cohonestantia, quibus alios ad sanctitatem trahant, & Ecclesiæ proficiant. Sunt vasa misericordiae, quæ Dominus præparauit in gloriam. Quos enim nunc multiplices misericordiae replet, ad eum ut aliorum miseras, paupertatesque depellant, postmodum pro mensura acceptæ misericordiae gloria & felicitate replebit. Sunt denique vasa in honorem, quæ quia non vacua ab hominibus inueniuntur, sed plena donorum cælestium, admirationem, & utilitatem afferentium, nequaquam contemptui habentur, sed ab vniuersis honorantur.

Sed iam quæ sint ista dona, quibus Deus viros perfectos, ut vasa misericordiae replet, breuiter expédamus, vel potius (quod facilius erit & vtilius) oculis omnium conspicienda, & consideranda relinquamus. Sunt enim illa tam nota, ac manifesta, ut oculis omnium exposita verborum expressione, non egeant. Quis namque licet excors, licet notitia rerum spiritualium ignarus, non videat in sanctis multa

A supra naturam, supra conditionem humanam, quæ terra ista non profert, sed cælum mittit, & larga Dei misericordia tribuit? Quis non videat in illis (quæ ad ipsorum puritatem pertinent) donum compunctionis, munus abnegationis ac beneficium propriæ contemptiōis? Nam & ipsi minimos quoque defectus plangunt, veterem hominem proterunt, & se tamquam vilissima mancipia contemnunt. Quis non in perfectis animaduertit gemmam perfectæ castitatis, adamantem obedientiæ, & carbunculum paupertatis? Qui licet religiosi non sint, & alium quemuis statum profiteantur, si tamen ad perfectam virtutem venerunt, nec terrenis rebus adherent, quo nihil pretiosius; nec diuinis mandatis contradicunt, quo nihil robustius, nec se carnis colluione contaminant, quo nihil purius inuenitur. Quis neget illos omnium possessores esse virtutum, quos perfectæ charitatis occupans, sua familia regali replet, quæ in omnium virtutum cætu consistit? Quis ambigat omnibus Spiritus sancti donis abundare, & sapientes ac intelligentes esse, fortes, ac pios, & consilio, scientia, ac timore coopertos, quorum mentes ipse Spiritus diuinus inhabitat, & in sui templum ac ædem elegit? Quis non affirmet eos ad Dei familiaritatem admissos, Deum intima quadam luce cognoscere, Deum scire, Deum purissimo amore complecti, cum Deo colloqui, atque ei imitatione perfectionis inhære? Quis tandem non fateatur sanctorum animas abundantissima gratia fulgere, singulari cælestium notitia splendere, scientia agendorum, & vitandorum illustrari, necnon & purissimis desideris, ac sanctissimis operibus occupari? Vniuersa hæc dona Dei sunt in suos electos effusa, quorum abundantia pristinum squalorem, & fœtorem obrunt, & nouam dignitatem, ac splendorem ostentant. De sanctis hæc donorum copia cumulatis, illud Zachariæ intelligendum est: In die illa, erit quod super frænum equi est, sanctum Domino, & erunt lebetes in domo Domini quasi phialæ coram altari. Si enim equi albi (ut est in reuelatione Ioannis) sanctos significant, nam exercitus qui sunt in cælo, sequebantur Verbum Dei in equis albis, vestiti byssino albo & mundo; quid istorum equorum phalæ, nisi Dei dona designant, quæ cum ob Dei honorem non otiosa custodiuntur, eius nomini consecrantur? Et si lebetes fulgine denigrati, & sanguine bestiarum oppleti, peccatores indicant, quid erit, lebetes in phialas odoramentorum plenas conuerti, nisi, abundantiam miseriæ, in abundantiam misericordiae; & fœtoris iniquitatis, in suauissimum odorem gratiæ commutari? Hanc habent perfecti, & quidem geminam, qui & gratia mortificationis seiplos cohibent, & gratia virtutis semetiplos exornant. Quare illi viginti quatuor seniores, qui & perfectos figurant, habent in manibus citharas, & phialas aureas plenas odoramentorum. Habent citharam ex chorda, & ligno compositam, id est, ex cruce, & carne propria in ea crucifixa compactam, quæ donum mortificationis designat, & habent phialam odoris plenam, quæ est perfectæ virtutis in signum. Quæ duplici gratia, aut quadruplici dono insigniti, concinunt canticum nouum laudationis Dei, quod nunquam veterascet, sed in perpetuum nouum exister.

Prædicta dona ad sanctitatem perfectorum spectant. Quæ verò decori seruiunt, plurima quoque sunt, & eorum largitas Dei, prout decet, quædam his, quædam aliis non sine magno discretionis iudicio dispensat. Hinc nonnulli sanctorum velut terra fertilis, lacrymarum imbribus irrigantur, & iniquorum peccata, suumque exilium descentes, peregrinos

Infti. lib.
de humi-
litate ca.
x2.

Luc. 12.

Act. 9.

Rom. 9.

Zach. 14.

Apo. 19.

Apo. 5.

se esse in saeculo, ac caeli incolas, & ciues ostendunt. Alij corpus bonum, & mirabili tranquillitate compositum, ac singulari modestia perpolitur, sortiti sunt, vel (vt verius dicam) assiduo virtutis studio consequuti, quod & aspicientes admirantur, & illud habentes vitam alienam desideris mundi se habere profitentur. Alij sermonis gratia cumulati ita de Deo loquuntur, & res diuinas edisserunt, vt & audientes ad compunctionem, & morum emendationem moueant, & non prauis amoris affectibus, sed charitatis discipuli, euidenter appareant. Alij ineffabilia Dei arcana cognoscunt, & assiduis consolationibus perficiuntur, ad eum vt nonnumquam aut praesentitate cognitionis, aut praesentitate deuotionis alienationes a sensibus, raptus & extases pariantur, & motus quosdam caelestes, & supernaturales sustineant. Alij, ac si essent ferrei, magnis affectionibus corpus suum domant, asperitatibusque disceruant, & inedia castigati, & asperimis facis, ac ciliciis onerati, non solum alacres, sed & sani, & incolumes, & hominibus laute uiuentibus robustiores, incedunt. Alij miraculorum gloria coruscant, & tot mirabilia patrant, vt plane Dei ministri esse videantur. In quibus illa Domini promissio impleta est: Amen amen dico vobis, qui credit in me, opera, quae ego facio, & ipse faciet, & maiora horum faciet.] Alij barbaras gentes inuadunt, & ab infidelitate ad fidem, ab immunditia ad vitam puritatem pertrahunt, & pretiosa Diaboli spolia diripiunt. Alij denique omnibus, quae agunt, quae moluntur, magnam reliquis hominibus utilitatem afferunt. Quemadmodum enim (vt Basilus ait) ex igne naturaliter emicat splendor, ex vnguento quoque praestanti diffunditur odor, sic de sanctorum commemoratione gestorum ad omnes provenit utilitas.] Iure igitur idem Basilus, atque Cyrillus vase aureo, in quo manna recondebatur, animam sanctam, atque perfectam signati autumant, quae non vacua est, sed donis, in admirationem sapientibus, abunde referta, ex qua honor Deo, & fructus hominibus provenit. Pia sanctaque animam, ait Cyrillus, quae Christi fidem concepit, quae totum in seipsa caelestem thesaurum condidit, pretiosum atque aureum vas est, & a Pontifice omnium Deo Patri offertur, seruabiturque in conspectu eius in aeternum.

Ioan. 14.

Basil. ser.
5. de Ser.
dico. Mart.Basil. ser.
quod
Deus non
est causa
malor.
Cyrill. 3i
in Ioan.
c. 34.Ambros. in
Psalm. 36.

Psalm. 36.

Proa. 10.

A dicta sunt haec, quae non solum in Philosophis, & sacerdotes nostros, sed in iniustos quoque & iustos quadrant. Quorum illi aut statim se produnt, & quam expertes donorum sint, moribus & vita declarant: aut ad summum mendicitatem suam verbis & signis bonitatis abscondunt. At isti nolentes se prodere paucis verbis, sed multis rebus, ac plurimis virtutis operibus, quantum acceperint, manifestant. Qui ne donis superbiant, & beneficiis pareant, & diuitias congregent in malum suum, haec duo donorum genera, quae praediximus, differenter accipiunt. Illa namque priora, quae ipsos bonos faciunt, abundantissime possident, & sine vlla exceptione habent; ista vero, quae ipsos bonos ostendunt, prout vtile est illis, & aliis, inueniunt. Diuina siquidem sapientia, vt scripsit Laurentius Iustinianus, humanam praenoscens fragilitatem, quam prona videlicet sit ad casum, & quam procliuis ad admittendas popularis famae leues auras, paucis impertitur curationum, & faciendorum miraculorum dona, atque praedicens futura, intelligentiam, tamquam minus ad salutem necessaria, imò periculosa supra modum, vbi deest humilitatis virtus, quae pro beneficiis sibi praerogatis superbire nescit.] Aduerte igitur quantis donis fulgebunt illi, quorum omnia quae habent, & quae non habent, dona sunt; quae habent, quia gratis dantur; & quae non habent, quia ne cadant, & sanctitatem perdant, denegantur? Expende etiam quantum valeat, & possit apud Deum illorum oratio, quorum precibus flexus tanta mala (quae in mundo sunt) arceat, & tam ingentia bona concedat.

C Tandem aliud iniquorum, imperfectorum, & perfectorum discrimen non praeteribo: quod primi iniquitatibus, secundi imperfectioibus pleni sunt, perfecti vero donis, ac beneficiis onusti. O inaequalis fors, o dispar onus, o varia plenitudo? Mali replentur peccatis, vt pereant; imperfecti grauantur imperfectioibus, vt donec eas deponant, crucientur; sancti onerantur beneficiis, & donis, vt hoc onere se miseris & malis expediant. Mali, & imperfecti tamquam ferri onerantur, aut peccatorum, aut imperfectioinum compedibus; perfecti tamquam arbores fructiferae, onerantur donorum fructibus. Istud est iugum suauis, & onus leue,] quod ceruicibus eorum insidet, & Dominus super humeros ipsorum imponit. Decet enim bonum Dominum dilectos suos peccatorum oneribus expedire, & donorum ponderibus onerare. Bernardus profecto iugi, & oneris nomine hoc onus donorum & beneficiorum intellexit: nec immerito, quoniam onus impositae legis, gratiae donum est, cuius obseruantia perfecta caetera in animam dona inuehit. Eius verba sunt: Laborantes ad refectionem inuitat, ad requiem prouocat oneratos. Non tamen interim onus subtrahit, aut laborem: magis autem onere alio, alio labore commutat; sed onere leui, suauis iugo, in quibus requies, ac refectionis, & si minus appareat, tamen inueniatur. Graue onus iniquitas, sedens super talentum plumbi. Sub hac gemebat sarcina, qui dicebat: Iniquitates meae supergressae sunt caput meum, & sicut onus graue grauatae sunt super me.] Quod ergo onus Christi, quod onus leue? Vt quidem ego sentio, onus beneficiorum dulce onus: sed ei, qui sentit, ei qui experitur. Alioquin si non inuenias, si non aduertas, graue omnino, & periculosum. Oneriferum animal homo tempore suae mortalitatis. Si adhuc portat peccata sua, onus est graue: si iam forte exoneratus est a peccatis, minus quidem graue; sed si sanum sapiat, non minus grande onus inueniet, hanc ipsam, quam

Iustin.

Matt. 11.

Bern. ser.
15. in Pf
Qui habet
iat.

Psalm. 37.

diximus,

*Psal. 115.
Luc. 5.
Iob. 31.*

Ipsal. 98.

diximus, exonerationem. Onerat nos, cum exonerat Deus; onerat beneficio, cum exonerat peccato, Vox onerati: Quid retribuam Domino pro omnibus, quae retribuit mihi? Vox onerati: Exi à me, quia homo peccator sum Domine. Vox onerati: Semper enim, quasi tumētes super me fluctus, timui Deum. Semper, inquit, timui: Sicut ante, sic post acceptam indulgentiam peccatorum. Beatus homo, qui ita semper est pauidus, nec minori angitur sollicitudine, ne fortē obruatur beneficiis, quam peccatis. Nemo est, qui non aliquid oneris portet, quoniam nemo, qui non diuinis beneficiis subsit. Sed si vis ad plenitudinem hac pretiosa beneficiorū sarcina onerari, & diuinis donis impleri, dissolue colligationes impietatis, solue fasciculos deprimentes, dimitte eos, qui contracti sunt, liberos, & omne onus peccati dirumpere. Nec enim rex delinquentibus onera dignitatum imponit, nec diues direptoribus sarcinam suarum ditiarum committit. Sic nec Dominus his, qui oneri peccatorum & iniquitatum seruiunt, onere suorum donorum magnorum, non tam onerari, quam liberari permittit. Depone insuper onera imperfectionum tuarum, curas rerum secularium desere, & te ipsum, onus quidem grauissimum, derelinque, vt Deus seipso te repleat donis suis impleat, & omni amore terrenorum vacuum, caelestibus beneficiis magis magisque multiplicet.

*Quanto honore Deus perfectos
afficiat.*

C A P. XXXIII.

Psal. 99.

Lib. 1.

Psal. 123.

Psal. 62.

HONOR regis, ait sanctus Dauid, iudicium diligit: quo ostendit, honorem à Deo summo Rege delatum, non temerè iustis attribui, sed iustissima aequitatis lance librari. Equum ergo est, vt omnium iustorum iustissimi, quales sunt viri perfecti, ampliori reuerentia ac honore dignentur. Qui cum maxima dona suscipiant, eisque gloriosiores appareant, maiori honore digni iudicandi sunt, si omnis natura, & omnis hominum natio non fallitur, quae semper melioribus maiores honores decreuit. Hic perfectorum honor post eorum dona nunc explicandus est, & quidem breuiter, quoniam in prima huius operis tractatione multa de honore religiosorum diximus, quem illi praecipue habent, quia statum adipsenda perfectionis profuerunt, & viri sancti à secularibus existimantur. Conabimur autem noua dicere, (nam in rebus diuinis facile est noua considerare, & inuenire) & à repetitione dictorum abstinere. Virtus via est, per quam ad honorem & gloriam peruenitur, non quia ipsa honorem quaerit, nā (si vera est) sui ipsius bonum, & Dei beneplacitum expetit, sed quia (Deo disponente) dum placere Deo quaerit, in gloriam etiam & honorem incurrit. Qui cum sit primum virtutis, eo in loco collocatus est, ubi virtus aliud praerogabilem quaerens, illum quoque velut suae pulchritudinis congruum inueniat. In Psalmis legimus: quoniam Dominus virtutum ipse est Rex gloriae. Qui enim facit, vt virtutem sectemur, facit etiam, vt gloriam & honorem vel nolentes acquiramus. Et iterum in alio Psalmo: In terra deserta, in uia & in aquosa: sic in sancto apparui tibi, vt viderem virtutem tuam & gloriam tuam.

A Quid est hoc? Nisi quod qui in hoc saeculo bonorum deserto, ac vacuo, & via veritatis carente, & fructu bonarum actionum orbato, se apud Dominum sanctitatis amatorem exhibet, dum virtutem habet, gloriam cum ea & honorem retinet? Ac demum alio loco de sanctis scriptum est: Domine in lumine vultus tui ambulabunt, & in nomine tuo exultabunt tota die, & in iustitia tua exultabunt. Iustitia quidem illos exalrat, atque magnificat cuius causa homines & Angeli eos suspiciunt, ac veniuntur quos pulchra virtus sibi in sponso adiunxit. Quia nobilis, inquit, vir eius, quando federit cum senatoribus terra. Quis est vir eius? sancte qui muliebrem infirmitatem exuens, & virorum fortitudinem induens, iniuit cum virtute commercium, & tamquam sponsam clarissimam in domum sui cordis deduxit. Gloria virtutis sanctorum Domine tu es, quoniam virtutis amatores gloriosos efficit, honorabiles reddis, & honorem illis verissimum non fucatum, nec simularum confictis, & gloriam spontaneam non violentia extortam discernis. Merito autem Dominus ita statuit, vt studiosis virtutis honor, ac gloria tribueretur, quia, vt inquit Bernardus; Quae sine virtute est gloria, profecto indebita venit, praerogate affectatur, periculosè captatur. Virtus gradus ad gloriam, virtus mater gloriae est, Fallax gloria, & vana est pulchritudo, quam illa non parturuit; sola est, cui gloria debetur iure, & securè impenditur. Si hoc ita est, perspicue liquet perfectos viros honore esse dignissimos, quorum non ordinaria est virtus, non segnis: sed eximia, feruens, atque perfecta. Si enim ferrum magnetem quemlibet sequitur, fortiorem ac robustiorem magis sequetur. Ita si honor virtutis est comes, eam, quae pulchrior, & perfectior est, vehementius & delectabilius comitabitur.

B Habent quidem perfecti omnes causas, nulla excepta, propter quas solemus homines alios honorare. Honore ac reuerentia afficiamus nobiles, & sanguine illustri progenitos: Sed omnes perfecti sunt nobilissimi, licet secundum carnem ex vili prosapia nascantur, quoniam sunt fratres sanctorum, cognati Angelorum, & domestici, ac filij Dei. Quos non aliena parentum merita prouexerunt, sed propria facinora extulerunt, & praestantissimi pro obtinenda virtute labores exaltarunt. Honoramus diuites: Sed perfecti extrema quoque mendicitate oppressi, squalore, & inedia confecti, & rebus humanis destituti, ditissimis sunt ditiores, quia si aurum, & argentum, & res perituras non possident, quia eas cum Paulo arbitrantur stercora, virtutes, & Spiritus sancti dona, & consolationes caelestes, & ius ad regnum caelorum, veras diuitias, & semper duraturas obtinere noscuntur. Honoramus sapientes, ac literatos: sed perfecti sunt sapientissimi, qui sciunt seipso, & ideo tam verè seipso despiciunt, qui sciunt Deum, ac ideo illum tam ardentè sitiunt, tam diligenter quaerunt, tam efficaciter complectuntur: sciunt vias virtutis, & semitas sanctitatis, quas etiam in obscura nocte aduersitatis sine vlla offensione percurrunt. Haec verò est sapientia vera, quam qui ignorant, quamuis de rebus humanis acutè disputare & disertè loqui sciant, caeci & stulti reputantur. Honoramus in aliqua dignitate positos: sed perfecti non vna dignitate, sed multis atque amplissimis nobilitati sunt. Ipsi enim sunt Iudices, qui impios in die nouissimo iudicabunt, ipsi reges, qui in aeternum cum Christo regnabunt: ipsi sacerdotes, qui hostias semper laudationis offerent. Honoramus viles nobis aut toti regno proficuos: Sed perfecti manum Do-

Psal. 88.

Prou. 31.

Psal. 88.

*Bernardus.
ser. 1. de
sancto Vi-
tore.*

Philip. 3.

mini